

Svensk standard för redovisningstjänster, Reko

FAQ

Vanliga frågor om förutsättningar för bokslutsrapport

Här är ett urval av de vanligaste frågorna (FAQ, Frequently Asked Questions) som FAR och Srf konsulterna har fått om förutsättningar för bokslutsrapport

Fråga 1

Kan jag lämna en bokslutsrapport om kunden inte har undertecknat uppdragsavtalet?

Svar: Ett skriftligt uppdragsavtal är ett krav enligt Reko 330. Avtalet ska vara undertecknat eller på annat sätt skriftligen bekräftat av båda parter, t ex via e-post. För att kunna lämna en bokslutsrapport måste alltså dessa krav vara uppfyllda.

Fråga 2

Vem på byrån ska skriva under bokslutsrapporten?

Svar: En bokslutsrapport kan bara lämnas av en auktoriserad redovisningskonsult. Det hindrar dock inte att andra medarbetare som finns på byrån deltar i uppdraget. Det ska dock finnas en redovisningskonsult som är uppdragsansvarig för varje uppdrag, och det är lämpligt att detta är en auktoriserad redovisningskonsult, som gör en helhetsbedömning av att arbetet med uppdraget har följt Reko och om en bokslutsrapport ska lämnas. Om den som är uppdragsansvarig inte är auktoriserad så måste den auktoriserade redovisningskonsult som ska utfärda bokslutsrapporten göra en egen bedömning av att kraven i Reko är uppfyllda.

Fråga 3

Kan jag lämna en bokslutsrapport om kunden upprättar all sin bokföring själv?

Svar: En bokslutsrapport kan lämnas om kraven i Reko är uppfyllda. Att uppdragsgivaren själv upprättar bokföringen är i sig inte något hinder. Vad som krävs är att redovisningskonsulten i detta fall genomför en övergripande kontroll och rimlighetsanalys av uppdragsgivarens arbete enligt Reko 595. Redovisningskonsulten ska genom kontrollen kunna bedöma om redovisningen håller hög kvalitet och i allt väsentligt uppfattas som korrekt.

När uppdragsgivaren själv upprättar sin bokföring ska ansvarsfördelningen och arbetets utförande regleras redan från början i uppdragsavtalet. Det är viktigt att uppdragsgivaren informeras om vad kraven i Reko innebär för att arbetet ska godkännas vid redovisningskonsultens genomgång.

Redovisningskonsulten ska även dokumentera sin bedömning av uppdragsgivarens arbete och sitt ställningstagande.

Det som ska kontrolleras är alltså att redovisningen håller hög kvalitet och följer god redovisningssed. Om detta kan bekräftas kan en bokslutsrapport lämnas.

Fråga 4

Jag är uppdragsansvarig för flera kunder som sköts av andra på byrån. Kan jag lämna en bokslutsrapport om någon annan på byrån som inte är auktoriserad redovisningskonsult har genomfört uppdraget?

Svar: Av Reko 120 framgår att den som är uppdragsansvarig ska se till att uppdraget bemannas med personal som har rätt kompetens och instruktioner för sitt arbete. Detta innebär att även redovisningskonsulter som inte är auktoriserade måste följa Reko i sitt arbete och att den som lämnar bokslutsrapporten ska kontrollera detta. Om det har skett, och kraven i Reko i övrigt är uppfyllda, kan du lämna en bokslutsrapport.

Fråga 5

Kan jag lämna en bokslutsrapport för ett uppdrag som jag har tagit över från en annan redovisningskonsult under året?

Svar: Förutsättningen för att en bokslutsrapport ska kunna lämnas är att ett uppdragsavtal har upprättats som beskriver arbetsprocessen, samt att kraven i Reko är uppfyllda. Vid övertagande av uppdrag från en annan redovisningskonsult måste det därför kunna bekräftas att arbetet från årets ingång har följt Reko, och detta sker genom att redovisningskonsulten bedömer det övertagna arbetet enligt Reko 595. Om arbetet uppfyller kraven kan den som är auktoriserad redovisningskonsult och övertar uppdraget lämna en bokslutsrapport.

Fråga 6

Kan jag lämna en bokslutsrapport om kunden har lämnat in sin skattedeclaration för sent?

Svar: Försenad skattedeclaration kan bero på olika saker. Om orsaken till en försening kan anses vara ursäktlig, t ex pga misstag eller sjukdom, kan en bokslutsrapport lämnas efter att rättelse har skett. Om skattedeclaration har inlämnats för sent vid upprepade tillfällen, eller om felet är väsentligt, kan det allvarligt ifrågasättas hanteringen av skatteredovisningen är tillfredställande. I sådana fall kan inte någon bokslutsrapport avgas, även om rättelser har skett. Om redovisningskonsulten bedömer att förseningen av skatteredovisningen är avsiktlig kan inte heller någon bokslutsrapport lämnas och det bör även övervägas om uppdraget ska omprövas enligt Reko 310.

Fråga 7

Kan jag lämna en bokslutsrapport om det har funnits kassaunderskott?

Svar: Kassaunderskott är en allvarlig brist i redovisningen, eftersom det indikerar att företaget inte har kontroll över sin redovisning av in- och utbetalningar. Det finns även en risk att det tyder på oredovisade intäkter och/eller kostnader. Här krävs en diskussion med uppdragsgivaren, och redovisningskonsulten måste få underlag till dessa transaktioner för att säkerställa att de är rätt redovisade. Redovisningskonsulten ska dokumentera sin analys av uppkomst och förklaring till kassaunderskottet. Om uppdragsgivaren inte kan dokumentera pengarnas ursprung på ett rimligt sätt, eller om kassaunderskott uppstår vid upprepade tillfällen under räkenskapsåret kan inte någon bokslutsrapport lämnas, och rutiner för att motverka felen bör införas snarast.

Om redovisningskonsulten bedömer att kassaunderskottet är baserat på ett regelbrott kan inte bokslutsrapport lämnas och redovisningskonsulten ska ompröva och eventuellt avsluta uppdraget enligt Reko 310.

Fråga 8

Vid vilken tidpunkt ska jag lämna bokslutsrapporten?

Svar: Bokslutsrapporten ska upprättas när redovisningskonsulten är färdig med sitt arbete. Av detta följer att bokslutsrapporten ska dateras den dag som arbetet med årsbokslutet eller årsredovisningen avslutas.

Fråga 9

Blir jag ansvarig för att allt är rätt om jag lämnar en bokslutsrapport?

Svar: Nej, så är det inte. Bokslutsrapporten lämnas till uppdragsgivaren och beskriver att du som auktoriserad redovisningskonsult har kunnat utföra ditt uppdrag enligt Reko, och att du anser att kraven i Reko är uppfyllda. Uppdragsgivaren är dock trots detta alltid ytterst ansvarig för redovisningen. Arbete utfört enligt Reko innebär bland annat att konsulten har strävat efter att uppnå en rättvisande bild, att motverka fel och att uppfylla lagar och regler, men det medför inte något ansvar för redovisningens fullständighet eller innehåll.

En auktoriserad redovisningskonsult har ett utförandeansvar för de arbetsuppgifter som framgår av uppdragsavtalet, och för att tjänsten är av hög kvalitet samt följer standarden enligt Reko. Detta ansvar är inte mot utomstående utan enbart mot uppdragsgivaren och påverkas inte av att en bokslutsrapport lämnas.

Fråga 10

Blir jag ansvarig för ett fel som upptäcks vid skatterevision om jag har lämnat en bokslutsrapport?

Svar: Nej. Det är företagsledaren som är ansvarig för sitt bolags redovisning och beskattning, och detta ansvar kan inte delegeras eller överföras på någon utomstående, som en redovisningskonsult. Däremot är redovisningskonsulten själv ansvarig om han/hon har varit medverkande, dvs. har biträtt uppdragsgivaren i det felaktiga beteendet eller medverkat till att försöka dölja det. Detta kan för redovisningskonsulten innebära medhjälp till bokförings- och/eller skattebrott. Detta ansvar är inte kopplat till själva bokslutsrapporten utan gäller för biträdet med bokföringen och medverkan till de felaktiga transaktionerna som sådana.

Fråga 11

Måste jag lämna en bokslutsrapport om kraven i Reko är uppfyllda?

Svar: Rent principiellt bör en bokslutsrapport lämnas om kraven i Reko är uppfyllda. Men det är ändå redovisningskonsulten som själv avgör om han/hon ska lämna en bokslutsrapport eller inte. Ett skäl att inte lämna bokslutsrapport kan vara att det finns någon form av tvivel kring den underliggande redovisningen eller kvaliteten i företagets rutiner.

Redovisningskonsulten har kanske inte fått tillfredställande svar på frågor ställda till uppdragsgivaren. Om sådan osäkerhet finns eller uppstår ska redovisningskonsulten diskutera detta med uppdragsgivaren i syfte att få svar eller förbättra de rutiner som brister. Men oavsett följderna så kan redovisningskonsulten alltid avstå från att lämna en bokslutsrapport.

Fråga 12

Kan kunden kräva en bokslutsrapport?

Svar: Det är redovisningskonsulten som ska följa Reko som avgör om kraven för en bokslutsrapport har kunnat uppnås under den aktuella perioden. Om bedömningen är att något brister ska inte någon bokslutsrapport lämnas och uppdragsgivaren kan heller inte kräva det. Redovisningskonsulten ska i detta läge informera uppdragsgivaren om orsaken i en särskild rapport enligt Reko 640.

Fråga 13

Ska jag lämna bokslutsrapport för kunder som har en vald revisor?

Svar: En bokslutsrapport är ett kvitto på att redovisningsuppdraget uppfyller kraven i Reko och att tjänsten håller hög kvalitet. Redovisning och revision är två helt skilda tjänster som ska avrapporteras på var sitt sätt, och där bokslutsrapporten är beskrivningen av att produktionen av redovisningen och den finansiella rapporteringen uppfyller kraven i Reko. En bokslutsrapport kan därför lämnas om kraven i Reko är uppfyllda, för att bekräfta kvaliteten i redovisningstjänsten från den som har upprättat den, oavsett om företaget dessutom har revision och får en revisionsberättelse.

För en revisor kan det vara en fördel att kunna planera sitt arbete baserat på att den aktuella redovisningen uppfyller kraven enligt Reko. Detta framgår av att en bokslutsrapport har lämnats av redovisningskonsulten, varför det bör ske även för att underlätta för revisionen.

Fråga 14

Kan jag skriva en anmärkning i bokslutsrapporten om inte kraven i Reko är uppfyllda?

Svar: Bokslutsrapporten är standardiserad. Den finns inte i "oren" form med anmärkning eller kommentarer. Det innebär att om Reko inte har kunnat följas så ska inte bokslutsrapport lämnas. Istället ska en särskild rapport enligt Reko 640 skickas till uppdragsgivaren.

Fråga 15

Kan jag lämna en bokslutsrapport för moderbolaget om dotterbolaget inte har fått någon?

Svar: En bokslutsrapport gäller för ett enskilt företag och inte för en koncern. Det betyder att om uppdraget med moderbolaget uppfyller kraven i Reko så kan moderbolaget få en bokslutsrapport, även om dotterbolaget inte har fått någon. Det bör dock uppmärksammas att en viss smittoeffekt finns. Om du har ett uppdrag även med dotterbolaget och detta inte har fått en bokslutsrapport pga väsentliga fel så är det sannolikt inte heller lämpligt att lämna en bokslutsrapport för moderbolaget eftersom dess redovisning kan ha påverkats av felen hos dotterbolaget.

Fråga 16

Kan jag lämna en bokslutsrapport för en ny kund om jag inte har kontrollerat kundens identitet?

Svar: Enligt Reko ska uppdragsgivarens identitet fastställas. Om inte uppdragsgivare är känd och du inte fastställt identiteten har du inte följt kraven i Reko. Viktigt att notera är att lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism omfattar även redovisningskonsulter. Här framgår att identiteten på affärspartners måste fastställas och enligt Reko ska redovisningskonsulten uppfylla relevanta lagar och normer. Det innebär att uppdragsgivarens identitet måste fastställas, lämpligen genom att ta en kopia av uppdragsgivarens körkort, pass eller annan godkänd identitetshandling. Kontrollen ska ingå i den egna dokumentationen.

Fråga 17

Innebär bokslutsrapporten ett bestyrkande av balansräkningen?

Svar: Nej, det gör det inte. En bokslutsrapport innebär endast att kraven i Reko är uppfyllda, och att redovisningskonsulten har följt lagar och regler samt strävat efter att uppnå en rättvisande bild i den finansiella rapporten. Ett uppdrag utfört enligt Reko innebär att redovisningen och den finansiella rapporteringen har en logisk och rimlig struktur för det aktuella företaget. Men bokslutsrapporten innehåller inte något bestyrkande av balansräkningen eller enskilda poster i de finansiella rapporterna. Det framgår även av informationen i bokslutsrapporten.

Fråga 18

Kan man lämna en bokslutsrapport för ett företag som valt att utnyttja förenklingsreglerna i K2-regelverket, t ex om gränsvärde för periodiseringar eller återkommande årsposter?

Svar: Ja, bokslutsrapporten är inte på något vis kopplad till vilket redovisningsregelverk som företaget har valt att följa. Det viktiga är att företaget följer god redovisningssed enligt den valda normen. Någon särskild notering om att bokslutsrapporten avser ett företag som upprättar sin årsredovisning enligt K2-reglerna ska inte göras.

Fråga 19

Kan jag göra en egen kommentar i bokslutsrapporten?

Svar: Nej, bokslutsrapporten är standardiserad i sin form och baseras på standarden enligt Reko. Enda avvikelsen är, enligt Reko 670, information i de fall konsulten inte är oberoende i förhållande till uppdragsgivaren.

Om kraven är uppfyllda kan bokslutsrapporten lämnas i sitt standardformat. Följaktligen kan alltså inte egna kommentarer från redovisningskonsulten göras i bokslutsrapporten. Om bokslutsrapport inte kan lämnas ska istället kommentarer lämnas till uppdragsgivaren enligt Reko 640.

Fråga 20

Kan en redovisningskonsult lämna en bokslutsrapport för en utländsk filial i Sverige?

Svar: Utländska filialer är normalt redovisnings- och skattskyldiga i Sverige om filialen bedriver verksamheten här från ett fast driftsställe. Det innebär att samma regelverk som för övriga svenska företag utgör en referensram för kraven på uppdraget och att en bokslutsrapport kan lämnas om kraven i Reko är uppfyllda.

Fråga 21

Får en redovisningskonsult ha sin byrås logotyp på det papper som bokslutsrapporten skrivs ut på?

Svar: Ja, det går utmärkt. Inget hindrar att du skriver ut bokslutsrapporten på byråns egna brevpapper och med byråns logotyp.

Fråga 22

Kan en redovisningskonsult lämna en bokslutsrapport för ett aktiebolag som har haft ett förbjudet lån under året?

Svar: Ett lån till närståendekretsen inom aktiebolag kan vara förbjudet enligt reglerna i aktiebolagslagen (ABL). Undantag görs normalt för lån på kommersiell grund till andra aktiebolag inom koncernen eller med samma ägande, men lån till företagets ägare och styrelsemedlemmar eller närstående till dessa är inte tillåtet.

Om uttaget avser förskott på lön eller för utlägg vid resor och dylikt som har återbetalats eller redovisats med underlag eller redovisats som lön under året förhindrar detta inte en bokslutsrapport. Däremot kan uttag av belopp som inte kan hänföras till normala förskott eller till utdelning inom ramen för fritt eget kapital medföra att styrelsen har brutit mot ABL. Då kan en bokslutsrapport inte avges. Detta gäller även om uttaget har återbetalats under året. Samma regler gäller även för ställda säkerheter till den så kallade förbjudna kretsen.

Fråga 23

Kan banken begära att en auktoriserad redovisningskonsult lämnar en bokslutsrapport för ett företag?

Svar: Nej. En bokslutsrapport är en kvittens på att ett redovisningsuppdrag uppfyller kraven i Reko enligt det uppdragsavtal som har tecknats mellan redovisningsbyrå och en uppdragsgivare. Den som är uppdragsgivare kan själv ge bokslutsrapporten till banken, men det finns ingen avtalsrelation mellan redovisningsbyrå och banken som kan utmyнна i att banken kan begära en bokslutsrapport.

Fråga 24

Kan ett aktiebolag med förbrukat aktiekapital få en bokslutsrapport?

Svar: När ett aktiebolag har förbrukat sitt egna kapital till en sådan gräns att mindre än halva det registrerade aktiekapitalet kvarstår inträder en skyldighet att upprätta kontrollbalansräkning. Bolagets styrelse har då åtta månader på sig att återställa kapitalet. Om dessa regler i ABL inte följs inträder ett personligt betalningsansvar för styrelsen enligt uttryckliga regler i 25 kap. 13 § ABL.

Om kontrollbalansräkning upprättas enligt reglerna i 25 kap. i ABL innebär detta att processen enligt lagstiftningen har uppfyllts och därmed kan en bokslutsrapport lämnas. Om företaget däremot inte agerar enligt reglerna i ABL genom att upprätta en kontrollbalansräkning och följer den process som ABL föreskriver för denna situation, så har företaget brutit mot reglerna i lagstiftningen. I en sådan situation kan inte någon bokslutsrapport lämnas.

Fråga 25

Kan ett företag som inte följer kraven på att ha ett certifierat kassaregister få en bokslutsrapport?

Svar: Om företaget säljer varor och tjänster mot kontant betalning, och faller under de krav som finns på att använda ett certifierat kassaregister, men ändå inte använder ett sådant så bryter man mot lagen. Det innebär att man inte kan få någon bokslutsrapport, utan en särskild rapportering ska istället ske enligt Reko 640.

Fråga 26

Kan jag lämna bokslutsrapport för ett periodbokslut?

Svar: Bokslutsrapporten är från början utvecklad för att lämnas för ett årsbokslut eller årsredovisning. En bokslutsrapport för ett periodbokslut, benämnd periodbokslutsrapport, kan dock lämnas om periodbokslutet har upprättats enligt det format och de krav som framgår av Reko 565. Kraven för att lämna en periodbokslutsrapport är samma som för den ordinarie bokslutsrapporten.

Fråga 27

Kan jag lämna en periodbokslutsrapport till en avstämd datalista?

Svar: Nej. En periodbokslutsrapport kräver att det underliggande periodbokslutet har upprättats enligt Reko 565, vilket innebär att det format som anges i ÅRL ska användas. Bakgrunden är att kunna jämföra periodbokslutet med senaste årsredovisningen eller årsbokslutet.

Fråga 28

Kan jag lämna en bokslutsrapport om det under året finns stora positiva kassasaldon?

Svar: Verksamheter som hanterar löpande kontanta in- och utbetalningar kan ha stora kassasaldon utan att det är något fel med detta. Det finns därför i princip inte något som hindrar att redovisningskonsulten lämnar en bokslutsrapport enbart baserat på att företaget har stora kassasaldon. Men det finns både särskilda risker och särskilda lagar och regler i kontantbranschen som måste uppmärksammas och hanteras.

Redovisningskonsulten måste förvissa sig om att företaget har bra rutiner för sin kontanthantering. Reglerna i t.ex. kassaregisterlagen och bokföringslagen måste beaktas. En bra rutin innebär bland annat att kassan inventeras löpande och att överskott sätts in på banken enligt upprättade rutiner. Om banksättning inte sker enligt dessa rutiner ska redovisningskonsulten förstå varför och göra en bedömning av om rutinen är säker och uppfyller de regler som finns. Det kan vara så att banken ligger långt bort och uppdragsgivaren förvarar kontanter säkert i ett kassaskåp.

En riskfaktor bakom stora kassasaldon är att de kan dölja differenser från oredovisade transaktioner eller att företagets ägare/ledning har tagit ut beloppet för privat bruk utan att redovisa det som uttag, lön eller utdelning. I ett aktiebolag bryter detta mot ABL och i sådana fall kan inte någon bokslutsrapport lämnas. Redovisningskonsulten bör därför löpande kontrollera och dokumentera insättning av kassasaldon till företagets bankkonto, samt aktivt verka för att eventuella differenser kan utredas för att skapa förutsättningar för god intern kontroll och för att kunna lämna en bokslutsrapport.

Fråga 29

Kan jag lämna en bokslutsrapport om inte OBS-kontot rättas inom rimlig tid?

Svar: Observationskonton används för att boka upp oklara transaktioner som inte direkt kan hänföras till ett angivet konto i företagets kontoplan. Orsaken är ofta att affärshändelsen har bristande underlag eller inte på ett naturligt sätt kan identifieras till sin innebörd eller samband med verksamheten. Det innebär att redovisningens kvalitet försämras eftersom poster på OBS-konton inte har påverkat företagets resultat och ställning på ett korrekt sätt. Dessa poster måste snarast utredas och klassificeras på rätt sätt för att redovisningen ska få en hög kvalitet. Redovisningskonsulten måste därför vara aktiv och snarast uppmana uppdragsgivaren att komplettera de brister och oklarheter som har medfört en kontering på OBS-kontot. Om uppdragsgivaren trots upprepade frågor från redovisningskonsulten inte lämnar sådan information som gör att transaktioner på OBS-kontot löpande kan utredas och föras om kan någon bokslutsrapport inte lämnas.

Fråga 30

Kan jag lämna en bokslutsrapport för ett förenklat årsbokslut?

Svar: Ja, bokslutsrapporten är inte på något vis kopplad till vilket redovisningsregelverk som företaget har valt att följa. Det viktiga är att företaget följer god redovisningssed enligt vald norm. Någon särskild notering om att bokslutsrapporten avser ett företag som upprättar sitt årsbokslut enligt K1-reglerna ska inte göras.

Dessa frågor och svar är framtagna av FAR och Srf konsulterna baserat på Reko utgåva 2016. Stockholm den 30 mars 2016.